

Урок №6

Євген Плужник – один із провідних поетів «розстріляного відродження». «Вчись у природи творчого спокою...», «Ніч... а човен – як срібний птах!..»

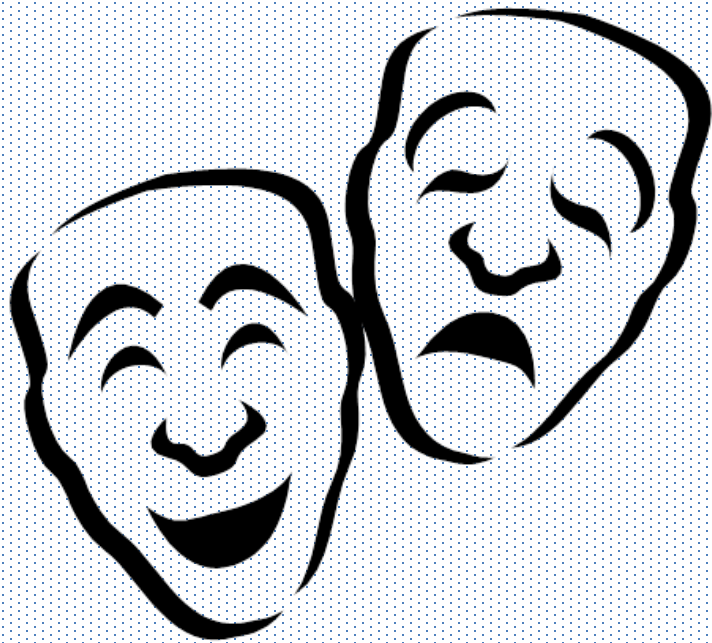
Євген Плужник народився
26 грудня 1898 року в слободі
Кантемирівка Воронежської
губернії. Звідси псевдонім –
Кантемирянин, – яким
підписував свої перші поетичні
спроби.

[Євген Плужник . Українська література в іменах](#)

<http://surl.li/cquqd>

З 1920 року Євген Плужник живе в Києві. У 1921-му стає студентом ветеринарно-зоотехнічного інституту, який швидко кидає, щоб вступити до Київського музично-драматичного інституту імені М. Лисенка.

Коли йому, здібному слухачеві
музично-драматичного
інституту, напроорокували
велике театральне майбутнє,
Є. Плужник перестав
відвідувати лекції
– боявся марнославства й
випробувань визнанням.

Шестеро з восьми дітей у сім'ї Плужників померли від туберкульозу. У Євгена хвороба супроводилася легневими кровотечами. Однак хлопець вижив. Лікувався у Ворзелі. Пізніше — у Криму або на Кавказі.

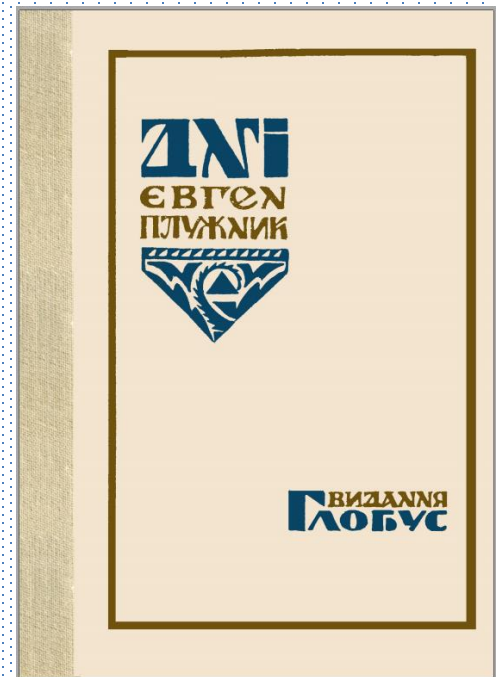

У Києві він знайомиться й одружується з Галиною Коваленко.

Щастя подружнього життя виявилось надто коротким. Галині Коваленко судилася тяжка доля дружини репресованого, вона була вислана без права жити в Україні. Під час німецької окупації Галина Коваленко залишила Батьківщину. Їй судився «шлях до останньої межі», майже півстолітня розлука з рідними сестрами, болючо-трагічна самотність і вічні спогади про Нього.

Перша книжка поезій Євгена
Плужника під назвою «Дні» побачила
світ у 1926 році. За рік вийшла друга й
остання прижиттєва збірка
письменника «Рання осінь».

Усього десять років тривала літературна
діяльність письменника. У 1928 р. вийшов
його роман «Недуга», за рік з'явилися дві
п'єси: «Професор Сухораб» та «У дворі на
передмісті». Писав сценарії, перекладав
М. Гоголя, Л. Толстого, А. Чехова,
працював над тритомною «Антологією
української поезії».

Сестра Галини Коваленко зберегла третю збірку поезій «Рівновага», що її підготував до друку автор і яка побачила світ аж у 1966 році.

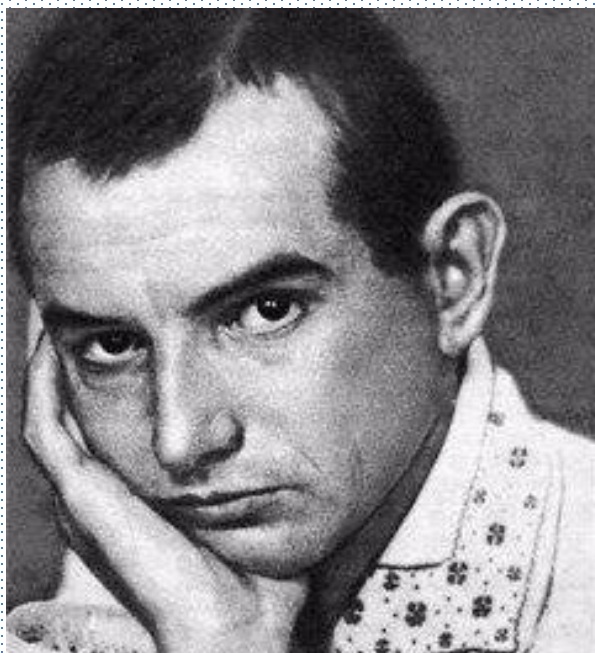
Атмосфера в країні ставала напруженою. Сталінські репресії знищували українську інтелігенцію: ув'язнено Григорія Косинку, Дмитра Фальківського, колег із літературних угруповань «Ланка» й «Марс».

У грудні 1934 року Є. Плужника заарештували,
а 25 березня 1935-го – засудили до розстрілу, який
згодом замінили на десять років каторги.

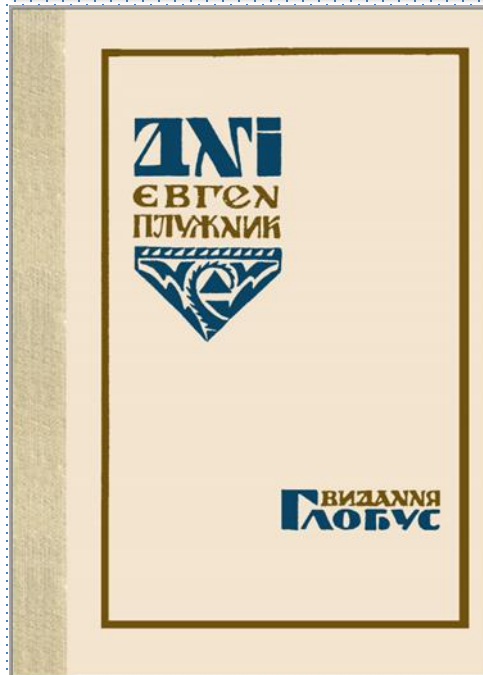

2 лютого 1936 року поет помер від сухот у тюремній лікарні на Соловках. Передчуваючи наближення смерті, попросив у санітара води й промовив: «...вмиюся, пригадаю Дніпро і вмру»

4 серпня 1956 року постановою Військової колегії Верховного Суду СРСР вирок Євгену Павловичу Плужнику скасовано й справу припинено «за відсутністю складу злочину».

ЗБІРКА «ДНІ»

- відгук на події 1917–1920 рр.

ТЕМИ Й МОТИВИ ЗБІРКИ:

- ❑ цінність людського життя, несхитний протест проти жорстокості й безглузлого проливання людської крові;
- ❑ трагічно-болісне переживання втрат учорашнього та суперечностей сьогоднішнього дня;
- ❑ пристрасна, щира віра в справедливе й людяне майбутнє.

ЗБІРКА «РАННЯ
ОСІНЬ»

У збірці переважають
медитативні мініатюри.

ТЕМИ Й МОТИВИ ЗБІРКИ:

- ставлення людини до природи;
- особистісне саморозкриття,
- філософія життя й смерті,
юності й старості;
- морські мотиви;
- книжки й читання;
- поезії та критики.

ЗБІРКА «РІНОВАГА»

завершив 1933 р. (доба репресій надала назві рис «чорного» гумору);

«документ перемоги духової людини, яка знайшла «тишу» (рівновагу душі) серед какофонії доби» (Ю. Лавріненко), уже сталінсько-репресивної;

містить внутрішні діалоги ліричного героя з душею; цикл із парадоксальним зображенням усесвітньо відомих культурологічних явищ; інтимну лірику екзистенційного наповнення.

Назва	«Вчись у природи творчого спокою...»
Автор	Євген Плужник.
Рік написання	
Збірка	
Рід	
Жанр	
Мотив	
Ідея	

Завдання:

1. Прослухайте вірш за посиланням <http://surl.li/cqvfm>
2. Заповніть самостійно таблицю.
3. Порівняйте свої записи з поданими на наступному слайді

Назва	«Вчись у природи творчого спокою...»
Автор	Євген Плужник.
Рік написання	1927.
Збірка	«Рання осінь».
Рід	лірика.
Жанр	філософська лірика з пейзажними вкрапленнями.
Мотив	ідеал творчої людини – природа, у якій все гармонійно поєднане, включене в життєвий коловорот.
Ідея	захоплення красою навколишнього світу, біль через брак душевної гармонії.

Настанови ліричного героя поезії «Вчись у природи творчого спокою...»

«ВЧИТЬСЯ»

«ВІР»

«НАСЛІДУЙ»

«ХТО Ж ТВОЇЙ НАУЦІ
ДОПОМОЖЕ»

ЧОВЕН - СИМВОЛ
ЛЮДСЬКОЇ ДОЛІ, ЩО
НЕСЕТЬСЯ ПО ХВИЛЯХ
ЖИТТЯ, ПЕРЕДАЄ ГЛИБОКЕ
ЗАЧАРУВАННЯ КРАСОЮ
СВІТУ.

Назва	«Ніч... а човен – як срібний птах...»
Автор	Євген Плужник.
Збірка	
Вид лірики	
Мотив	
Ідея	

Завдання:

1. Прослухайте вірш за посиланням <http://surl.li/cqunv>
2. Заповніть самостійно таблицю.
3. Порівняйте свої записи з поданими на наступному слайді

Назва	«Ніч... а човен – як срібний птах...»
Автор	Євген Плужник.
Збірка	«Рівновага».
Вид лірики	мариністично-символічна поетична мініатюра.
Мотив	піднесеної душі й закоханості в навколишній світ.
Ідея	возвеличення любові до всього, що пов'язано з людським життям, вибором людиною життєвого шляху; глибоке зачарування красою світу.

ІНВЕРСІЯ

ПОРІВНЯННЯ

РИТОРИЧНЕ ЗВЕРТАННЯ

ЕПІТЕТИ

ПОЛІСИНДЕТОН

РИТОРИЧНІ ОКЛИКИ

МЕТАФОРИ

Випишіть зазначені художні засоби з обох поезій. На останньому слайді подано зразок виконання роботи

**ХУДОЖНІ
ЗАСОБИ**

ЧОВЕН у вірші символізує
людське життя, сповнене
радості, гармонії, а
подекуди – непевності
й смутку.

ПРИРОДА
стає тлом особливих,
бурхливих душевних
переживань ліричного
героя

ЛІРИЧНИЙ ГЕРОЙ

ДОБРЕ ЗНАЄ МІНЛИВУ ДОЛЮ

НЕ ВІДМОВЛЯВСЯ ВІД
КОРОТКОЇ МИТІ ЩАСТЯ,
НАРОДЖЕНОЇ
УСВІДОМЛЕННЯМ ВЕЛИЧНОЇ
КРАСИ СВІТОБУДОВИ

ІНВЕРСІЯ: *світе єдиний;*

ПОРІВНЯННЯ: *човен – як срібний птах;*

РИТОРИЧНЕ ЗВЕРТАННЯ:
Не спіши, не лети по сяйних світах, мій малий ненадійний човне!; О, який же прекрасний ти, світе єдиний!

ЕПІТЕТИ: *по сяйних світах, малий ненадійний човне;*

ПОЛІСИНДЕТОН: *над нами, й під нами горять світи... І внизу, і вгорі глибини...;*

РИТОРИЧНІ ОКЛИКИ: *Ніч... а човен – як срібний птах! Що слова, коли серце повне!*

МЕТАФОРИ: *горять світи, не спіши, не лети по сяйних світах, мій малий ненадійний човне!*

**ХУДОЖНІ
ЗАСОБИ**